

ಬೇಂದ್ರೆ ಕಾವ್ಯರೂಪಿ ಮಾಯಾಕಿನ್ನರಿ

ಎಸ್.ಆರ್. ವಿಜಯಶಂಕರ

ದ.ರಾ. ಬೇಂದ್ರೆಯವರು 'ರೋದನ' ಕವನದಲ್ಲಿ "ಮನದ ಮಗಳಾದ ನುಡಿ ಹುರುಳಿನಲಿ ನರಳುತ್ತಿದೆ/ ಹಾಡು ನೆಲೆಗಾಣದೆಲೆ ನವೆಯುತಿಹುದು" ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ ('ಉಯ್ಯಾಲೆ' ಸಂಕಲನ). ತನಗೆ ಭಾವದಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರುವ ವಸ್ತುವೊಂದು ಭಾಷಾ ಸ್ಪಷ್ಟತೆಯಲ್ಲಿ ಅವ್ಯಕ್ತದಿಂದ ವ್ಯಕ್ತಕ್ಕೆ ಇಳಿದು ಬಾರದಿರುವುದು ಕವಿಯ ನುಡಿ ಹುರುಳಿನಲಿ ನರಳಿ ನೆಲೆಗಾಣದೆ ನವೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳು ಸಮರಸಗೊಂಡು ಕಾವ್ಯದೊಳಗೆ ಮೈದಾಳದೆ ಇರುವುದು ಸಮರಸದ ತತ್ವವನ್ನು ಸಾರಿದ ಈ ಕವಿಯ ಸಂಕಟಕ್ಕೆ ಇಂಬುಗೊಟ್ಟಿದೆ. ಪದ ಹಾಗೂ ಅರ್ಥದ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಕವಿ ತನ್ನ ಸೃಷ್ಟಿಶೀಲ ಶಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮೀರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಕವನದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ-ನಾದಗಳಿಂದ ಅರ್ಥದ ಛಾಯೆ ಸ್ಪಷ್ಟಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ, 'ಅರ್ಥವಿಲ್ಲ ಸ್ವಾರ್ಥವಿಲ್ಲ ಬರಿಯ ಭಾವಗೀತೆ' ಎಂದು ಹಾಡಿದ ಈ ಕವಿಗೆ.

'ಭಾವ' ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಕಾವ್ಯಮೀಮಾಂಸೆಯ ಜೊತೆ ಸಮರಸಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದವರು ಬೇಂದ್ರೆ. ಒಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ನವೋದಯದ ಎಲ್ಲಾ ಮುಖ್ಯ ಬರಹಗಾರರೂ ಆ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿದವರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಅದುದರಿಂದಲೇ ವರ್ಡ್ಸ್‌ವರ್ಥ್, ಕೀಟ್ಸ್, ಪೆಲ್ಲಿ ಮೊದಲಾದ ಕವಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆದರೂ ಕನ್ನಡದ ನವೋದಯ ಕವಿಗಳ ಕಾವ್ಯ ಕನ್ನಡದ ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರತಿಫಲವಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ಕನ್ನಡದ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಇದೆ.

ಅದಕ್ಕೆ ಮತ್ತೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ನಮ್ಮ ನವೋದಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿತವಾದ ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಕಾಲ. ನಮ್ಮ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಬ್ರಿಟಿಷರು ನಮಗೆ ಬೇಡ ಮತ್ತು